

SLOVENSKÁ AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Udržateľnosť v oblasti dobrovoľných nástrojov environmentálnej politiky

Ing. Adriána Viteková
Bratislava, 10.5.2023

www.sazp.sk

AGENDA 2030

Cieľ č. 12 „Udržateľná spotreba a výroba“

- udržateľné hospodárenie s prírodnými zdrojmi a ich efektívne využívanie,
- zníženie produkcie odpadov,
- podporu podnikov, aby prijali udržateľné postupy a začlenili informácie o udržateľnosti do svojich pravidelných správ,
- presadzovanie udržateľných postupov pri zadávaní verejných obstarávaní,...

LINEÁRNA EKONOMIKA

CIRKULÁRNA EKONOMIKA

SCHÉMA EMAS

- **EMAS** (schéma pre environmentálne manažérstvo a audit) – **dobrovoľný nástroj EÚ** vytvorený pre **verejné i súkromné organizácie**
- najdôveryhodnejší a najsilnejší nástroj na trhu v oblasti systémov manažérstva ŽP
- pomáha **hodnotiť, riadiť a zlepšovať environmentálne správanie** organizácií
- **pridaná hodnota** oproti medzinárodnej **norme EN ISO 14001** → environmentálne vyhlásenie, angažovanosť zamestnancov
- k dnešnému dňu: 92 organizácií, prevažne stavebný sektor

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009
o dobrovoľnej účasti organizácií v schéme Spoločenstva pre
environmentálne manažérstvo a audit – EMAS III

www.emas.sk

SCHÉMA EMAS

Výhody zavedenia EMAS:

- zlepšovanie **environmentálneho správania**
- zlepšovanie **dodržiavania právnych požiadaviek** a znižovanie risku pokút
- lepšia identifikácia prerozdelenia zodpovednosti v organizácii: úlohy a zodpovednosti sú lepšie definované, povedomie o jednotlivých tímoch je silnejšie
- menej **environmentálnych nehôd**
- **znižovanie nákladov** cez opätovné použitie, recykláciu a znižovanie využívania zdrojov a energie
- **zlepšovanie vzťahov so zainteresovanými stranami**: zamestnanci sú viac odhodlaní a externe zainteresované strany si vážia transparentnosť organizácie
- **regulačné úľavy**: zníženie ceny poplatku za žiadosť o EU ECOLABEL, EVP, zníženie frekvencie kontrol zo strany SIŽP – raz za 3 roky

www.emas.sk

- nástroj, ktorý **usmerňuje naše spôsoby**, akými **produkty vyrábame a spotrebúvame** tým, že podporujeme **environmentálne vhodný spotrebiteľský výber** počas nakupovania, ako aj v procese VO (GPP)

Ciele:

- posilniť princíp prevencie znečisťovania ŽP
- podporiť rozvoj výroby a spotreby produktov, ktoré majú potenciál znížiť negatívne vplyvy na ŽP v porovnaní s inými produktmi tej istej skupiny produktov, vrátane znižovania spotreby energie a surovín, ako aj množstva a nebezpečnosti odpadov
- zlepšiť informovanosť verejnosti, výrobcov, dovozcov a predávajúcich o environmentálnych vlastnostiach produktov

Kritériá:

- zohľadňujú **celý životný cyklus produktov**, vrátane vplyvov na: zmenu klímy, prírodu a biodiverzitu, spotrebu energie a zdrojov, produkciu odpadu, emisie, používanie a vypúšťanie nebezpečných látok, životnosť a opakovateľnosť použitia materiálov a výrobkov, environmentálna bilancia, sociálne a etické aspekty...

ENVIRONMENTÁLNE VHODNÝ PRODUKT

- od roku 1997 → kritériá pre celkovo 40 skupín produktov - spolu ocenených značkou EVP 269 produktov
- v súčasnosti → kritériá pre 7 skupín produktov (drôtokamenné konštrukcie, cementy, izolačné materiály, sorpčné materiály,...)

Pre spotrebiteľov sú ponúkané výrobky a služby s environmentálnou značkou zárukou, že ich výberom pri nákupe:

- pomáhajú životnému prostrediu
- chránia svoje zdravie
- efektívnejšie využívajú energiu, vodu a suroviny
- obmedzujú množstvo odpadu
- dostávajú pravdivé tvrdenia o výrobku
- podporujú produkciu výrobkov za spravodlivých a bezpečných pracovných podmienok

Zákon č. 469/2002 Z. z. o environmentálnom označovaní
výrobkov v znení neskorších predpisov

www.sazp.sk

ENVIRONMENTÁLNA ZNAČKA EÚ = EÚ ECOLABEL

- pokrýva široký rozsah skupín produktov (25), napr. čistiace prostriedky, kozmetické, textilné, papierové výrobky, výrobky uplatňujúce sa v stavebníctve + 2 služby (turistické ubytovacie zariadenia, interiérové upratovacie služby)
- od roku 2004 bolo v SR ocenených značkou „Environmentálna značka EÚ“ 133 výrobkov a 3 služby

Výrobcovia sú zaviazaní vyrábať výrobky, ktoré:

- podporujú ekologické inovácie a udržateľné priemyselné odvetvia
- **pri výrobe a používaní vytvárajú menej odpadu a CO₂**
- rozumnejšie využívajú energiu, vodu a suroviny
- **vydržia dlhšie a je ľahšie ich opraviť**
- sa jednoduchšie recyklujú

Environmentálna značka EÚ podporuje prechod Európy na obehové hospodárstvo.

Nariadenie EP a R (ES) č. 66/2010 o environmentálnej značke EÚ

www.sazp.sk

- proces, pomocou ktorého sa verejné orgány snažia získať tovary, služby a práce so **zniženým environmentálnym dosahom** v celom životnom cykle v porovnaní s tovarmi, službami a prácami s rovnakou primárnou funkciou, ktoré by získali inak;
- postup, pri ktorom sa zohľadňujú **environmentálne aspekty/hľadiská v rámci verejného obstarávania**, a to zadávaním **environmentálnych charakteristík** do súťažných podkladov (národná legislatíva, dostupnosť produktov na trhu SR, verifikačné prostriedky)

- na úrovni EÚ sú, za účelom jednotnej a transparentnej realizácie GPP v celej EÚ a jednotného monitorovania dosiahnutej úrovne v členských krajinách, vytvorené a odporúčané **jednotné environmentálne charakteristiky pre 20 produktových skupín**

Výhody zeleného verejného obstarávania možno vidieť predovšetkým v:

- plnení osobitných cieľov a úloh v oblasti životného prostredia (napr. energetická účinnosť, zachovanie prírodných zdrojov, znižovanie emisií CO₂)
- zlepšovaní sociálnych a zdravotných podmienok života (napr. zvyšovanie kvality života, ochrana zdravia)
- úspore nákladov
- posilnení dôvery občanov, podnikov a spoločnosti smerom k verejnej správe
- presadzovaní inovácií
- podpore vývoja konkurencieschopných environmentálnych tovarov a služieb a v rozšírení trhu o takéto produkty

Viac informácií: gpp.sazp.sk.

Ďakujem za pozornosť

adriana.vitekova@sazp.sk

www.sazp.sk